

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Articolele nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
 în Viena: la N. Dukas Nachf.,
 în München: Augenfeld & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 penhach Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta: la A. V. Gold-
 burger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
 o serie garzonă pe o coloană
 10 bani pentru o publicare. —
 Publicații mai dese după tari-
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în lumina zilnică.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
 luni 6 corone. — **Apăt abonamentele**
 cât și inserțiunile sunt a se
 plăti înainte.

Nr. 133.

Brașov, Luni-Marți 18 Iunie (1 Iulie).

1902.

Declinul și desastrul.

Ultimul period al campaniei memorandiste.

III.

Bine ar fi fost dacă enunțațiunea, ce-a făcut-o comitetul central al partidului în ajunul procesului pentru memorandum, desmitind categoric afirmările organului său „autorizat“ și ale diarelor adversare cauzei române, că ar exista în partidul nostru „desbinări“ și „curente deosebite de opinii politice“, ar fi semnalat în adevăr suprimarea pentru tot-deuna a intrigelor pécătóse „tribuniste“.

Cum-că, spre cel mai mare rău al bunei înțelegeri din sinul partidului național, n'a fost așa, s'a dovedit foarte curând după procesul acela, ce s'a desfășurat înaintea Curții cu jurați din Clușiu.

Era, ca să facem o asemănare, și cu comitetul, ca cu o familie, în care capul ei are cele mai bune înclinațiuni pentru a susține în sinul familiei respectul reciproc și buna înțelegere, der femea, cu care duce căsnicia, este condusă de spiritul vrajbei și scie să paralizeze toate înclinațiunile bune și frumoase ale soțului. În cazul, despre care vorbim, rolul femeii îl juca organul „autorizat“ al comitetului, care prin cei grupați pe lângă el dirigea de fapt treburile comitetului, lăbind și-luic tot mai mult spiritul de nedisciplină și de renitență, de care erau înșiși conduși.

Din cauza acésta nici chiar în momentul supremului pericol, sinceritatea adevérat frătescă n'a putut ajunge a stăpâni deplin situațiunea interioară a partidului. E trist, der cine ar puté nega, că nu este așa?

Vina cade numai asupra elementelor nedisciplinate și n'a doua linie asupra acelor delá cârma par-

tidului, carí lásau să fie influențați de aceste elemente, prin ce anume întâmplare nu voim să cercetăm acum.

De altă parte suntem datorii a constata, din respect cătră istorie, că tocmai aceia din sinul partidului, carí delá conferența din 1892 încóce au fost mereu luați în nume de rău, învinuiți, snspionati și ofensați în naționalismul și bunul lor nume, și au fost prezentați publicului intern și extern ca nisce disidenți rău voitori ai partidului, au dat în momentul pericolului dovedile cele mai strălucite de sinceritate față cu cauza sfântă, de lealitate și de bun simț față cu cei ce reprezentau cauza în afară, și, mai presus de toate, au dat dovadă de abnegare personală față cu interesul cel mare comun.

Aceștia sunt cei din tabăra, ce fusese învinsă — se scie prin ce fel de uneltiri — de cătră aceia, carí vedeau în vechia și puternica solidaritate a partidului o piedecă pentru realizarea planurilor lor ambițioase și necópte.

La procesul cel mare, ce s'a făcut membrilor din comitet — în mânia tuturor asigurărilor date lor în Iulie 1893 de cătră al doilea vice-președinte al comitetului, că lucrurile nu vor ajunge așa de departe, — n'a mai fost nici o deosebire între „estremi“ și „moderați“, memorandumiști și „antimemorandiști“. Cei mai mulți dintre apărătorii, carí și-au oferit serviciile lor comitetului și cauzei, au fost din tabăra celor urgisiți de „tribuniști“ și ceea-ce a fost mai frumos și a dovedit, că în adevăr enunțațiunea de mai sus a comitetului a fost basată pe realitate, fú, că nimeni dintre noi nu era surprins de faptul acesta. Fiecare a înțeles, că acei bărbați au urmat numai convingerei și sentimentelor lor curate.

De ar fi fost așa, cum după părerea noastră ar fi trebuit să fie, decă comitetul s'ar fi pregătit de cu vreme și cum se cădea pentru întâmpinarea primejdiei ce-l amenința, decă, așa dicând, și-ar fi făcut testamentul în totă regula înainte de a-și espune pieptul glónțelor inimice și ar fi fost asigurat, că ori-ce se va întâmpla, partidul nu va rămâne fără conducere, ori chiar pe mâna unor nechiemați séu aventurieri, atunci acei membri ai lui, carí au trebuit să s'așede în ziua de 7 Maiú 1894 pe banca acușatorilor, ar fi avut un razim atât de puternic moral în consciința datoriei lor implinite, încât în mijlocul celei mai perfecte solidarități, ce s'a manifestat în acele momente grele din partea tuturor fiilor națiunei noastre, ar fi putut să cunoscă în totă mărimea sa momentul mare și unic ce se oferea pentru stabilirea unei legături indisolubile între toți factorii partidului nostru.

Așa însă am rămas numai cu buna pornire și cu bunele propusuri ér rezultatul a fost cum nu l'am dorit

Decă membrii comitetului trași în judecată, nu erau preocupați așa de mult de grija despre ceea-ce lasă înderét în momentele când devisa era: ori vii, ori morți, séu, cum se mai dicea pe atunci, „totul pentru națiune“, atunci de sigur că procesul memorandumului n'ar fi durat mai mult ca o săptămână și rezultatul lui ar fi fost nu numai o învingere morală față cu adversarii limbei și națiunei noastre, ci ar fi avut în deosebi cele mai bune efecte și pentru consolidarea partidului național

Atunci comitetul nu mai trebuia să-și apintescă grija principală asupra presentărei esterióre a procesului, negligând chiar pregătirea pentru el; nu mai avea să simtă lipsa

de a se îngrădi prin declararea, că procesul intentat lui „este intentat națiunei române“ și că în consecența logică, sórtea acesteia urma să atérne delá sórtea comitetului.

Că procesul pentru memorandum era un proces, care privea întréga națiune, a dovedit-o interesul ce s'a manifestat din partea românilor întregi față cu el. Au dovedit-o și miile de Români, carí au mers la Clușiu ca să arate, că națiunea nu e indiferentă de ceea-ce se petrece.

Cum-că însă acel proces ar fi fost „procesul națiunei române“, a susținut ce-i drept comitetul în enunțațiunile sale din ajunul procesului, der n'a mai susținut-o nici el la sférșitul procesului însu-și, când președintele lui a declarat sérbătóresce, că „nu este de demnitatea poporului român de a-se apéra în fața juriului din Clușiu“ și că „un popor întreg nu se póte trage la bara judecătórescă“.

Tripla alianță s'a reînóit. Agenția Wolff din Berlin anunță următoarele: cu data de 28 Iunie:

„Convenția privitoare la prelungirea triplei alianțe cu Austro-Ungaria și Italia, a fost subscrisă ađi de cancelarul german Bülow și de ambasadori Szógeny-Marich (austro-ungar) și Lanza (italian). Tripla alianță s'a reînóit în formă neschimbată.“

Din Viena se anunță, că noua convenție s'a încheiat pe timp de 12 ani și a fost subscrisă în Berlin drept recunoscere că contele Bülow și-a dat silințe mari în interesul reînóirii neschimbate a convenției Stipulațiunile convenției sunt ținute în secret.

Nelegiuiri noue. „Unirea“ din Blășiu luând notă despre ordonanța ministrului Wlassics privitoare la propunerea limbei maghiare în școlele populare face următorul conventar:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

— 29 Iunie 1902.

(Dela Brașov — la Bod. — La biserică în Bod. — Românii și Sașii. Parochiul din Cisnădióra. — Habitabilitatea planetei Marte. — Fabrica de zahăr și influența ei. — Un colonel român cunoscut cu o sască).

La órele trei de dimineță eram deja în picioare. Astăđi după amiađi se ține în comuna Bod adunarea generală a despărțământului I Brașov al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“. Cu trenul de 5.40 dim. mă duc la Bod să am timp a face recunoscéri, până va sosi comitetul și óspeții din Brașov și din alte părți.

La órele trei e ziua. Prin pórtá din capul Străđii Orfanilor, cobórá încet păechi visătóre, ce veniau delá balul dat le studenții gimnasiului român, carí au ácut de curénd esamenul de maturitate. Iala cea mare delá „Casa de tir“ a fost óptea acésta locul fericit, unde tinerii ex-gimnasiaști și-au dat întâlnire, póte pentru ultima-óra, cu dragălașele zinișóre, obicei-tele încunjurate de aureola platonismului

și al poesiei tineresci. — Una dintre părechii merge la braț. Sunt logodiți...

La patru fără un sfert, când am eșit pe stradă, încá nu se începuse mișcarea sgomótóasă a trásurilor și pietonilor alergători după afaceri. Pașii mei răsuna până la celá-lalt capét al străđii. Ici colo se ivia câte un turist matinal, care s'a sculat cu nóptea în cap, spre a profita de prima dimineță frumoasă, după atâtea zile de plóie. Ținta lui: póte Postovarul. După el, étá și căți-va bicicliști. Trecénd cu repediciune înainte, sparie pe bieții porumbéi, carí se lásaserá în mijlocul Străđii Orfanilor, să ciugulescă semințe și altă hrană, aruncată acolo de inimii milóse pentru acești „orfani“ ai carității publice.

Ici colo se lupta cu legea gravitațiunei și a oscilațiunei câte „un întârđiat“, care cu pași șovăitori mergea spre casă la o oră „așa de timpurie“. Pe trotoar semne neestetice ale bólei de mare. Vara, cu lumina ei prococe, hotărít, nu este anotimpul lui Bachus. Ah, și nu este nimic mai respingétor, decát un om, care după o nópte petrecută în betie, să duce dimineța spre casă, cu capul plin și cu punga deșértá. Cu toate acestea cei mai mulți își dau totă silința să se arate cât se póte de amabili și comunicativi. Din strada orfa-

nilor și până la gară nu mai puțin de doi m'au abordat, declinându-și prețiosul lor nume și asigurându-mé, că de mult doresc, să-mi facă cunoscința. Al treilea mi-a cerut o țigară.

La gară mă adresez unui hamal în uniformă cu întrebarea: „Ce tren plécá acuma?“ — „Nem tudom“, ími răspunde hamalul — talán Csik felé“. Va să dică tot m'a înțeles, der de sigur o fi cetit articolul din urmă al lui Banffy și vedénd, ce importanță atribue ex-președintele, hamalilor, întru îndeplinirea misiunei de a crea „statul național maghiar unitar“ — s'a ambiționat și el și „a influențat“ colosal asupra mea întru numita direcțiune.

În tren ómeni cu treburi și escursionisti. Conductorul trece prin compartiment și întrébá pe ungarese: „Ki száll ki Méhes-kertekben?“ — I-se răspunde în cor: „Senki“. Gheorghe Cápáținá din Șcheiú, mă întrébá: „Ce-a dis conductorul?“ — „A dis, că cine se dá jos la Stupini?“ — „D'apoi, că eu mă dau jos“ și se ia Gheorghe după conductor, der ia-l de unde nu-i. Vré să scótá capul pe feréstrá, să vadá mai e mult până la Stupini? Der eu îl fac atent, să nu scótá capul, căci uite, ce serie pe feréstrá:

„Opasno je van se nagnuti.“

„Domnule, decă nu-i spun, să stea la Stupini, mă duce până la Bod și-apoi pot să viu éráși ínapoi pe jos“.

Noroc, că pe semne s'a mai dat jos și alții, căci la Stupini s'a oprit trenul.

Gheorghe Cápáținá e veduv, și, de cum se ia západa până cade alta, face pe grădinarul la un proprietar sas peatru 80 cr. pe ăi, și sasca îi mai dá și ceva zamá la amiađi, de când i-a murit nevasta și n'are cine-i gáti.

— Și ce grădinărie faci, nene George: de legume ori de flóri?

— Și una și alta.

— Scii altoi trandafiri?

— Cum nu.

Érna apoi nenea Gheorghe face pe precepețul de póme și drumul ce-l făcea acum la Stupini, era tocmai ca să tocmescá nisce mere. Din care se vede că, Gheorghe Cápáținá e om harnic și vara și érna. Un singur cusur are: N'a învățat până la bétránețe nici ce însemnézá „Chi salchi?“ nici ce însemnézá „nagnuli se van je opasno“.

* * *

În Bod eu am fost primul óspe. Comitetul va veni pe la ora 1 cu trásura,

„... Spărtura tinde să se facă și mai mare, căci de pildă „Bud. Hirlap“ se tânguesce, că pricina neprogresării în direcția dorită, e de a-se căuta în „oláh popa și în dascălii crescuți în preparandiile mitropolitane s'au episcopesci gr. ort. și în manualele acelea, cari au fost aprobate séu edate de odinariatele bisericesci și autoritățile naționalităților.“ Care va să dică góna cea mai nouă se va porni contra manualelor scolastice și se va nisui să scótă școlele populare de sub jurisdicțiunea actuală. De aceea cu multă bunăvoință ministrul de culte promite să întregescă salarele învățătorilor până la 800 cor. și să le deie și cuincuenalele prescise. Suntem puși deci din nou în fața unor primejdii mari, cari țintesc pe față la *nimicirea totală a școlilor confesionale și a caracterului lor*, introducându-se limba de propunere maghiară și manuale scrise în aceeași limbă.“

Convenție militară ruso-bulgară. O scire mai nouă din Petersburg anunță, că principele bulgar Ferdinand n'a cerut sprijinul Rusiei cu scop de a-se proclama rege, ci s'a restrîns a încheia cu Rusia o *convenție militară*. Țarul nu va merge la Sofia, dér va trimite acolo pe marele duce *Vladimir*, ca să-l reprezente la sărbările desvélirei statuei Țarului Alesandru II. Convenția militară ruso-bulgară s'ar fi încheiat pe următoarele base: Rusia se obligă a ajuta pe Bulgaria în cas când acesta ar fi atacată din partea vre-unei puteri, țintind la împiedecarea *desvóltării* Bulgariei. În schimb Bulgaria se obligă de a pune la dispoziția Rusiei întréga ei armată în cas de vre-o încurcăturá primejdiosă în Balcani. Afară de acesta, în timp de pace, ca și în timp de război, Bulgaria va deschide flotei rusescei de război porturile Burgas și Varna.

Apelul noului comitet al Ligei culturale.

Foile din Bucuresci publică următorul apel dat de noul comitet al Ligei culturale:

Români!

Sub scutul Crucii și al Evangheliei, marii Metropoliți români ai veacului XVII-lea, dându-și mâna peste Carpați, întocmai ca și cronicarii aceluiși veac, cari sciau și afirmau frăția Românilor din Pind și din Balcani cu Români Daciei Traiane, — Mitropoliții și cronicarii timpurilor bătrâne diceau, că voința lui Dumnezeu și nemilósa aducăturá a împrejurărilor au răspândit pe Români în patru părți de lume; dér mai diceau strămoșii, că deși astfel așezați, totuși pe Români îi légă strîns și pe vecie nedeslipiți limba lor românescă și legea lor creștină.

Prin limbă și prin lege Români au fost de secole tot într'un cuget și într'o

simțire. Când în anul răsunător 1848 Andreiú Mureșianu cânta fraților săi pe „Români din patru unghiuri, uniți-vé în cuget, uniți-vé în simțiri“, el nu făcea decât să continue lupta pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, începută acum 250 de ani de Domnii, de Metropoliții și de cronicarii neamului românesc.

Acéstă luptă, pe care, în decurs de două veacuri și jumătate, au dus'o fruntașii nemuritori ai românimei, astăzi o continuă Liga Culturală, tot pentru limbă, tot pentru lege și tot cu același dor nemărginit al strămoșilor.

Folosindu-se de tóte mijlócele ce-i oferă luminele veacului XX; plină de respectul legilor drepte și umane ale tuturor țărilor în cari trăesc frații noștri Români; ne voind să jignescă întru nimic libera propășire a tuturor neamurilor, cari locuiesc împreună cu Români; nedorind alta, decât să dea românismului de pretutindeni conștiința vie și puternică a unității române prin limbă și prin lege, Liga a lucrat dela înființarea sa și va lucra și de aci înainte cu putere din ce în ce crescândă pentru atingerea acestei străvechi ținte: „Frăția română“.

Secolul, care s'a sfîrșit, a înscris în cartea legilor omenirii următoarele cereri și sfinte adevăruri:

„Nu se omórá o națiune;

„Nu se hotăresce sórtea unui neam, fără ca mai întâi el să fie întrebat;

„Nu se schingiuiesc un popor pacinic, luminat și muncitor;

„Solidaritatea umană pune stavilă nebiruită marilor nedreptăți“.

Pentru a aminti aceste adevăruri și a-le ilustra, astfel cum iubirea de neam și puterea împrejurărilor o vor inspira; pentru a strînge rëndurile celor douăsprezece milioane de Români pe terenul luminării prin limbă și prin lege; pentru a arăta Românilor, că suferinți, dureri și chinuri de 18 secole le dau astăzi drepturi imprescriptibile la o viétă nouă și de toți respectată, Liga își începe munca sa frîscă pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

O credință mai mare ca munții ne spune, că, după cum în tóte marile noastre cestiuni române și în înaltele interese de neam, dela Nistru până la Tisa și din Tisa până la Mare, un singur glas a fost care a răsunit cu unanimitate și cu puterea unui întreg popor, tot așa acum Români toți vor conlucra cu noi pentru atingerea țintei supreme: desăvirșita unitate culturală a tuturor Românilor și pregătirea neamului românesc întru întîmpinarea bărbătescă a împrejurărilor, ce viitorul va aduce.

Români!

Chemați prin votul congresului Ligei Culturale în fruntea acestui aședemént al României, am primit acéstă nobilă sarcină fără șovăire și cu deplină încredere. Nu ne-am îndoit și nu ne vom îndoi nici un singur moment a închina Ligei cele mai bune ale noastre puteri, pentru ridicarea și propășirea ei.

Ce știmintă cu adevărat luminată și ce inimă cu adevărat românescă ar puté sta nepăsătoare în fața térfului pentru munca și rodirea căruia ne chiamă Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Noua erá de acțiune, în care întrá Liga Culturală, ne îndemná să ne îndreptăm cu credință și cu dragoste cătrá tótá suflarea românescă, cerénd iubirea, cerénd sprijinul ei.

Liberá de ani de zile de ori-ce înriuriri politice, Liga a eșit în sfîrșit biruitoare d'asupra tuturor greutăților prin care fatalmente trebuia să trecă. Astăzi tótá lumea, care cunósce starea reală a lucrurilor, știe că Liga póte lua un nou și puternic avént. Călcând peste tóte piedecile trecutului, Liga a dovedit, că e cu adevărat a tuturor Românilor; mai mult, ea a dovedit statornicia noastră românescă când este vorba de a salva și de a pune pe temelii trainice și neclintite o mare institutiune națională, un aședemént, în ființa și propășirea căruia este legată onórea némului românesc.

Sé nu pierdem timpul prețios al prezentului cu recriminările trecutului; aceste învinováiri sunt armele slábiciunei. Energia, voința, avéntul, și mai presus de tóte statornicie întru luminarea și întărirea națiunii, sunt armele bărbăției! Să lăsăm dar critica trecutului să ne stringem frătesce rëndurile și să nu privim de cât „înainte“! Să muncim fără preget pentru pacinică desvóltare a conștiinței naționale.

Nu ne vom gândi nici odată la intervenții în raporturile politice ale altor state, dér nu vom tăcé și nu vom înábuși glasul inimei și al sângelui nostru, când milioane de frați de ai noștri sunt amenințați cu desființarea națională. Căci ori-cine se atinge cu dușmănie de limba și de naționalitatea unei părți a neamului românesc, atacă însuși caracterul nostru de națiune, una și nedespărțită în ordinea etnică și intelectuală.

Față de asemenea atacuri, Liga va lupta cu cumpét, dér și cu neînfrântă energie pe tóte căile și cu tóte mijlócele admise de justiția imanentă, care cărmuesce sórtea popólor.

Români!

Pentru acéstă muncă și pentru acéstă luptă, Liga vé chiamă cald și frătesce într'ajutorul ei.

Veniți cu toții sub drapelele acestui naționalism înalt și sincer!

Veniți cu mic cu mare într'acést templu al Durerei și al Nădejdei, pentru ca din el să plece apoi, în tóte unghiurile românismului, prin gurile a sute și mii de apostoli, cuvéntul de binevestitor al înălțării și al redesteptării naționale!

Dumneșeu să fie cu Neamul românesc.

Bucuresci, Iunie, 1902.

Membrii comitetului central executiv: *Petre Grădiștenu, Em. Antonescu, general N. Balaban, Toma Dobrescu, A. D. Florescu, G. Ionescu-Gion, Aurel C. Popovici, George Popovici, M. Vlădescu.*

Censori: *Gr. Balota, Ulpiu Hodoș, C. Tălădescu.*

Probleme și aspirații — șoviniste.

Presșa șovinistă maghiară e neobosită în a-se ocupa șilnic de problemele, ce-i agită actualmente pe Maghiari, probleme a căror deslegare e rezervată însă viitorului.

Pornind din recente date statistice cu privire la desvóltarea maghiarismului pe teren cultural „Bud. Hirlap“ scrie în numărul său dela 29 Iunie, că cu tot sporul ce l'au făcut până acum, Ungurii nu trebuie să fie prea încredători. Ei trebuie să urmărescă cu mai multă atențiune greselile și pericolele, ce le amenință naționalitatea la periferii, în deosebi înaintarea Slovacilor și *Românilor* la granițele de limbă, în școlele nemaghiare, în academiile și universități, precum și în biserică, unde s'ar afla tendențe antimaghiare. Ori unde se arată pericolul, trebuie căutate cauzele și conform lor să se facă șanțurile de apărare. Acéstă ar fi o datorință, care nu privesce numai pe miniștri, ci mai ales pe căpeteniile administrației, cari cunosc împrejurările locale și au în mâna lor executiva.

Mai departe:

„Până acum guvernele maghiare numai verbal și numai în parlament au făcut politică națională; în realitate însă au făcut altceva, adese-ori contrarul la ceea ce era în interesul național și de datoritor... Ađi însă, sub presiunea raporturilor europene nu-i permisă nepăsarea, ci trebuie să ne *apărăm* (!) și să lucrăm, și în *Ungaria nu póte avé îndreptățire, decât un guvern, care scie să deslege în general și în special în privința politică problemele materiale, sociale și culturale ale unității naționale*“.

Problemele vedem așa-dér că șile-au croit șovinisti noștri. Indérétul lor se ascund aspirațiunii a căror realizare însemná mórtea națională a celorlalte popóre nemaghiare.

Presșa maghiară și împreună cu ea bărbații conducători ai Maghiarilor, urmăresc o țintă deșartă și nebună, când pe tóte căile și cu tóte mijlócele, legale și nelegale, vor să forțeze nimicirea limitelor etnice, pe cari nu le-au putut desface și nimic tóte calamitățile și desastrelor, ce au venit în cursul vécurilor peste popórele acestor țeri. Politica acéstă nu póte să producă decât nemulțumiri și contrarietăți naționale din cele mai desastroase, cari în vecii vecilor nu vor contribui la soluțiunea mării și gravei cestiuni a naționalităților, ce ca o rană večnic deschisă stă pe corpul țerii și va sta încă, până când detentorii puterii în stat nu vor reveni la sentimente mai bune și la gândiri mai luminate.

Frasele despre „unitatea națională“ și despre „stat național unitar maghiar“ nu sunt pentru vremile de acum și nu pot fi potrivite mai ales într'un stat cu caracter eminamente *poliglot*. Ori cât ar dori și ori cât s'ar strădui domnii dela cârmă să facă a dispăre popórele nemaghiare, ca *naționalități*, de pe harta țerii, — nu le va succede nici în al doilea mileniu, cum n'au isbutit în primul mileniu de a-le nimici

ér ceilalți óspeți cu trenul accelerat dela órele 3 p. m.

Am vizitat pe învățătorul Cherciu, care deși nu arată mult mai bătrán, decât colegul și ginerele său Mereș, totuși de 37 ani instruesce deja generațiunile, ce se succed.

Am asistat la liturghia celebrată de părintele Creițar și m'a surprins pietatea și seriositatea sfântă, cu care poporul asculta serviciul divin. Și cântau cu toții în două glasuri. Se cunoscea, că ostenéla, de 37 ani n'a fost zadarnică.

Bodul (Bodfalu, Brenndorf) este o comună frumoasă, cu străđi regulate și case mândre. După ultimul recensémént are 2369 locuitori: 1377 Sași și 911 Români. Proprietar de altă naționalitate nu este nici unul, sunt însă servitori maghiari în număr de 130. Jidov nici unul.

Armonia ce o remarcasem în comuna Preșmer, între Români și Sași, grație atitudinii înțelepte a preotului, m'a surprins în mod plăcut și în Bod, lucru pentru care învățătorului Cherciu și altor inteligenți români li-se cuvine laudă. Căci în consecința acestei armonii, biserică și școlă română s'a bucurat în diferite rên-

durí de favoruri acordate din partea comunei.

La bere, înainte de prânđ am avut ocaziunea să fac cunoscința cu notarul Rudolf Reindt, cu învățătorul Ioan Zakel, cu predicatorul Andrea Stamm. Era de față și preotul sas din Cisanđióra, Fritz Reindt, originar din acéstă comună, care fiind în concediu, a venit să petrecă câte-va săptămâni în comuna sa natală.

D-l Cherciu mă recomandă: Redactor la „Gazeta Transilvaniei“.

— Sunt vesel, răspunde d-l Reindt. Suntem întru cât-va colegi.

— Cum așa?

— Scriu și eu la „Siebenbürger-Deutsches Tagblatt“.

— Ce fel de articole?

— Articole științifice, cu deosebire din astronomie.

— Atunci permiteți-mi să-mi exprim dubla mea bucurie, întâi pentru-că d-vóstré sunteți primul paroch săsesc cu care fac cunoscință și a doua pentru-că imi spuneți, că vé ocupați cu astronomia. Decă imi dați voie, v'ași adresa câte-va întrebări relativ la cestiunea, care dela

Flammarion încóce pasionéză fórté mult lumea, asupra habitabilității planetei Marte. A stabilit ceva cert știința astronomică în cestiunea acéstă, ori că cestiunea n'a eșit încă din domeniul probabilității unei hipotese?

— Ceea ce știința astronomică a putut stabili până acuma, răspunde învățatul pastor cu multă amabilitate, este că în planeta Marte există condițiunii fizice aprópe analóge, cu celea de pe pământ, de unde apoi se face concluziunea, că în aceste condițiuni, este posibil să existe și ómeni, respective ființe vii și inteligente aseménátóre ómenilor. Atmosfera în Marte este însă mai subțire, decât la noi, apa este mai puțină, decât pe pământ, ceea ce dovedesce, că Marte este într'un stadiu mai înapoiat al recirei, de cât pământul; căldura și lumina e mai puțină.

— Se dice însă, că s'au observat în Marte nisce construcții de resortul ingineriei hidrotehnice, nisce canale enorme, destinate probabil pentru irigațiunii, de unde s'a dedus existența unor ființe inteligente, cari au făcut acele canale.

— Canalele ce s'au observat, pot să fie și operele unor ființe inteligente

cari își ajută, în lipsa apei, prin irigațiunii artificiale, dér pot fi și procese naturale, provenite diu topirea gheței dela poluri.

D-l Reindt și-a făcut studiile academice la Tübingen și Jena și a fost mai mulți ani profesor în Sibiu. Ca teolog, e, l'am întrebat, ce părere are asupra obiecțiunii făcute de adversarii economiei divine, cari dic, că habitabilitatea altor corpurí ceresci rěstórnă credința, ce o avem noi în rescumpărarea neamului omenesc, prin întruparea fiului lui Dumnezeu. De ce adică, dic ei, să se fi coborît: fiul lui Dumnezeu tocmai pe acest punct neînsemnat al universului și nu pe Marte séu alt corp ceresc?

— Obiecțiunea acéstă, răspunde parochul nu rěstórnă nimic, pentru-că acel spirit creator, în nemărginita sa înțelepciune, după cum a găsit căile cele mai potrivite, pentru procurarea fericirii némului omenesc de pe pământ, tot așa va fi găsit căile cele mai potrivite și pentru fericirea ființelor de pe alte corpurí ceresci.

M'am îndepártat fórté edificat prin interesanta cenvorbire cu savantul paroch și l'am rugat să-mi permită a traduce

Campania contra României.

Jupânul Bernard Lazare continuă a insulta și calomnia România în ziarul „L'Aurore” și cercurile jidovesci, cari aducându-și aminte de succesele izbândite în afacerea Dreyfus, contra unor adversari mai puternici, decât România, se lăgână în speranța, că din campania acésta pornită de Bernard Lazare și spriginată de Jidovi din toate părțile, vor eși de asemenea întruitor și că România înghinchiată, va fi forțată a trece prin furcile caudine, acordând drepturile politice puhoiului de Jidovi de cari este copleșită țera.

Este revoltător felul de a scrie al lui Lazare, ér insultele, ce le proferéză la adresa „barbarilor” de Români sunt fără greche.

Am semnalat deja câte-va încercări de a face presiune și asupra guvernelor diferitelor țeri în sensul indicat mai sus. Inceputul l'a făcut Jupânul Falk în delegațiunile austro-ungare. Tot aici era să mai interpeleze și delegatul jidan Dr. Byk, dér pe semne răspunsul energic al lui Goluchovsky, i-a luat curagiul și interpelearea nu s'a mai făcut. În Reichsrath austriac avea de gând să interpeleze deputatul Breiter, n'a găsit însă numărul de 20 deputați, cari să iscaléscă interpelețiunea. Măhnirea Jidovilor din cauza acésta este mare. În America marii financieri jidovi s'au încercat de asemenea a face presiune asupra guvernului Uniunii, ca să intervină în favorul Jidovilor, ér în Anglia, am semnalat deja, că s'a interpeleat de asemenea în camera comunelor.

Caracteristic este pentru iritația, ce domnesce în cercurile jidovesci, articolul publicat în numărul dela 20 Iunie al ziarului „Jüdisches Volksblatt” din Viena, din care extragem câte-va pasage:

„...Mai ales în provinciile barbare moldo-valahe (vulgo-române) remarcăm tristul fenomen (al persecuției). În țera, care era de alt-fel pe cea mai bună cale de a deveni un stat cultural de primul rang.

Aici era un timp, sub principele național Cuza I, când se vorbia de omenii fără deosebire de naționalitate și confesiune, despre libertate, frățietate și egalitate. Acésta tandără de popor, acest „mişmaș” ridicat de cătră diplomația europeană în mod artificial la rangul de popor suveran, era numit prin anii 70, „Francesii Orientului”. Decă însă acésta țera ticăloșită sub protectoratul și în vederea marilor puteri, aduce jertfe de omenii pe altarul civilizațiunii europene, tot maistri ei (adecă diplomații!) sunt de vină.”

Încă și mai frumos e, că și pe Jidovii autochtoni încă îi numără între străini.

Se scie fôrte bine ce contribuție mare de sânge au adus patriei Evreii — va să fie că străinii — pe timpul răboiului turco-ruso-român. (Se scie, că în răboiul dela 1877/78 n'a cădut pe câmpul de luptă, decât un singur jidov, cu numele lăncu Fainberg! — Trad.)

„Pentru moment nu putem dispensa diplomația de datorita intervenției în favorul străinilor, fie jidovi fie arieni, locuitori în micul stat, România. Legea fundamentală a celui mai mare învățător al omenirii, e-vreului Moisi, țice: „Iubesc pe străinul (?)”. Acésta lege obligă atât pe contele Goluchovski, cât și pe espartul în gheșefturi rege Carol I.

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) Iunie.

Despărțământul Brașov al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a ținut eri, în 29 Iunie, d. a. adunarea sa generală în comuna Bod. Din Brașov s'a prezentat comitetul, compus din președintele d-l profesor Andrei Bărbăntu, secretarul d-l prof. N. Bogdan, casierul d-l Cornel Aisăr și bibliotecarul d-l prof. G. Vătășan. Între oșpeții din Brașov am remarcat pe, d-l profesor pensionar Ioan Popea, d-l director de bancă Nicolae P. Petrescu cu dâna, pe domnul avocat Lengeru și pe d-l prof. N. Sulică. La adunare au participat mai mulți preoți din despărțământ și numeroși țeranii și țerance din Bod. Adunarea s'a ținut în biserică, unde înainte de deschidere șese preoți au oficiat un parastas pentru metropoliții Andrei, Miron, Alexandru, pentru toți foștii președinți repausați ai Asociațiunii și pentru membrii repausați ai despărțământului. Din partea administrației era delegat d-l notar Reindt din Bod. S'au votat între altele statutele societății agricole. După adunare a fost cină comună în școla română, la care s'au pronunțat mai multe toaste — Din cauza lipsei de spațiu, raportul special urméză mâne.

Prigonirea istoriografiei române.

Sub titlul acesta „Tribuna” din Sibiu de Duminecă scrie la loc de frunte între altele: „Ađi Sâmbătă între 9 și 10 ore s'au prezentat la institutul nostru judele de instrucție Gödri și procurorul Prainiszberger, însoțit de un practicant și de forța brachială corespunzătoare, și înmânând directorului nostru, d-l Silvestru Moldovan, ordinul de sechestrare a cărțicelei: „Dar de Paști pentru cetitorii „Foi Poporului”, (un premiu care s'a alăturat ca suplement la nr. 16 de Paști al „Foi Poporului”), a cerut estradarea esemplarelor aflătoare la institut. D-l director reflectându-le, că cărțicea fiind suplement la „Foi Poporului”, nu s'a tipărit decât în vre-o câteva esemplare peste numărul abonenților foi, le estradă 4 esemplare, cari se mai aflau în librărie. S'a cerut apoi și toate adresele abonenților foi, ca să se pornéscă în întregă țera góna contra cărții. Dresându-se un proces verbal, comisiunea investigătoare s'a depărțat. Cărțicea „Dar de Paști” este o broșură de 64 p., cuprinzând diferite bucăți de cetire pentru popor, glume, sfaturi etc. Prima bucată este biografia lui Bu-

teanu, cu titlul: Ioan Buteanu, schiță biografică, pe 16 pag., de Victor Lazăr. Acésta lucrare istorică e cauza, că a fost osândită cărțicea la sechestrare și autorul va fi dat în judecată.”

Regele Carol la Ischl. „Universul” din Bucuresci publică scirea, că Regele Carol al României va merge în August la Ischl, unde va petrece mai multe zile, ca oșpe al Majestății Sale monarchului Francisc Iosif.

„Pravoslavni Vostok” din Bucuresci și-a dat obștescul sfârșit. Într'o scrisoare, ce o adreséză redactorul său Dragutin Ilitch cătră abonenții ziarului, țice, că motive grave s'au ivit în mod neașteptat, cari obligă redacțiunea de a suspenda pentru un timp ore-care „Orientul ortodox”. Spune însă, că reinviând, el „va continua în viitor să servéscă adevăratele interese ale popórelor slave și ortodoxe și că va rămâne legat de marea idee a alianței balcano-române (!) sub drapelul Marelui țar (sic) și a sfintei Rusii, fără concursul și amiciția cărora independența micilor noastre țeri nu este decât o himeră, un vis nerealisabil”. Motivele suspendării ziarului sunt însă cu totul altele: „Pravoslavni Vostok” și-a îndeplinit misiunea, căci fostul ambasador rusesc, Fonton, din Bucuresci a fost răsturnat și se va relua firul politiceii lui Hitrovo.

Alegere de deputat. În 12 (25) Iunie s'a ținut alegere nouă de deputat în cercul Mărghitei. Despre acésta alegere ni-se scrie, că candidații și corteșii au întrebuintat toate mijlocele posibile, ca să amăgéscă și să seducă pe alegătorii români, cari în nordul romantic al Bihorului sunt în majoritate. Ca turma a fost dusă nația la urnă, — lipsită de conducători conșciențioși și sedusă de amăgitori — durere! — români, între cari ca corteș prim a escelat d-l Schiopu, iurist Orădan, „Popa din România” cum se numea el pe sine poporului, trimes de „frații dincolo de Carpați în ajutorul poporului român asuprit.” Și pentru cine a corteșit d-l Schiopu și a sedus poporul? Pentru kossuthistul Szatmary — ore-când Gottlieb. — Mărgitanul.

Alegere de notar. Ni-se scrie: Miercuri, în 25 l. c. a fost alegerea de notar în comuna Lisa, la care aparține și comuna Bréza. Alegerea s'a făcut sub presiunea primpretorului Herszeny. Concurenți au fost 12 și toți au fost și candidați. Cu toate acestea dintre mulțimea concurenților numai 2 au primit voturi, anume d-nii Oct. Opris și Suciu; dér primul a reușit față de al doilea cu o majoritate de 8 voturi. Între cei cari au voit să strice bunăînțelegerea, a fost și fudulul P. Băr., care în alianță cu păr. Gălcévă, au cercat toate mijlocele de ori-ce natură, ca să spargă rândurile și să ajungă la „ramură verde”; dér urmarea a fost, că numitul candidat de „paradă” n'a primit nici un singur vot. Laudă se cuvine familiei Ganea din Lisa, care a sciut scăpa acest notariat de relele, ce puteau să-l bântuie, ca și în trecut; buna prevedere a ómenilor de bine a sciut înfrâna toate poftele desfrânate. — „Pr.”

La pensie. Din Deva primim scirea, că simpaticul și de toți iubitul jude de tribunal d-l George Ciat dela tribunalul reg. de acolo, a trecut la pensie după un serviciu de peste 42 ani. — Să fie încă mulți ani vesel și sănetos.

Secretar consistorial archidieceșan în Sibiu a fost ales cu unanimitate de voturi d-l Dr. George Proca, profesor de teologie în Sibiu.

Bóla Regelui Angliei. Opiniunea publică este mult liniștită prin buletinele, cari sunt favorabile, cu toate că ele nu tainuesc, că starea regelui continuă a fi fôrte seriósă. Regele arată multă tãrie de caracter, el încercă să încurageze pe membrii familiei sale. Regina n'a pãrãsit palatul Buckingham de când s'a făcut operațiunea regelui. Regina îngrijesce personal de rege, care pôte deja să fumeze, să citéscă scrisori și depeși. Se asigură, că medicii sunt fôrte mulțumiți de mersul

bólei. Sâmbătă dimineța mulțimea s'a adunat înaintea castelului regal și a cântat imnul național. Regele a fost adênc mișcat de sentimentele de sinceră lealitate și devotament, ce i-se manifestă din toate părțile.

Condamnarea elevului Schuller. Sâmbătă i-s'a publicat sentința elevului sas Schuller, în etate de 12 ani, acusat de violarea stégului maghiar. Advocatul S. Damian, într'un splendid, discurs, a dovedit netemeinicia acuzării băiatului. Băiatul a fost condamnat la 8 zile arest corecțional și 100 cor. amendă, pe basa art. 37 c. p.

Marș de distanță Bucuresci-Metz. Se scrie din Bucuresci cu data de 26: Astăzi dimineța și-a început căpitanul Miron, din regimentul 3 de călărași, marșul de distanță Bucuresci-Metz. Astăzi va merge la Cămpina, mâne se va opri în Brașov. Până în Brașov îl vor însoți mai mulți ofițeri de cavalerie.

Musica orășenescă va cânta pe promenada de jos: Marți la 7 ore dim., Miercuri la 7 ore dim., Vineri la 6 ore séra și Sâmbătă la 7 ore dim.

Matineul musical, ce l'a aranjat Reuniunea noastră de cântări în favorul tinérului violinist și elev al conservatorului de musică din Viena Aurel Nemeș de Alămor, ér dimineța, în sala festivă a gimnasiului din loc, a fost bine cercetat și a avut un frumos succes.

Tinérul concertist a justificat pe deplin așteptările, ce s'au pus în talentul său deosebit musical. Tóte piesele, ce le-a esecutat de Beethoven, Beriot, Raff, Eberhardt ș. a. au fost bine alese și mult succese în predarea lor. Tinérul violinist A. Nemeș a cântat peste tot fôrte curat și esact și s'a distins în deosebii printr'o ușoră și elegantă mânuare a arcului, însușire ce-l va ajuta mult în progresele sale artistice viitoare. După fie-care piesă tinérul violinist a fost viu și îndelung aplaudat. Piesa „Între brađi” de G. A. Dicu, cu motive românesce, a fost una din cele mai aplaudate.

Trebue să remarcăm rolul însemnat, ce l'a avut pentru reușita tinérului Aurel Nemeș, dibacea și escelenta acompaniare (la pian) a d-nei Maria Dima.

Și cele două domnișore, cari asemenea au binevoit a da concursul lor tinérului conservatorist, au secerat frumoșe aplause, contribuind la varierea plăcută a programei.

D-ra Maria Bainulescu ne-a dat ocașiune a aprecia mai de aprópe vocea-i puternică și simpatică de alt, care s'a desvoltat așa de frumos și promite mult. D-ra Hareti Nemeș a făcut cea mai plăcută impresiune asupra ascultătorilor cu drăgălașa-i voce de sopran, cântând bine și cu temperament.

D-l G. Dima le-a acompaniat cu siguranța probată, putând a se felicita de progresele acestor tinere membre ale Reuniunii.

În total publicul a primit impresiunea, că tinérul violinist român, pentru care s'a dat acest matineu, merită tótă încurajarea, căci promite frumoșe izbînde pe cariera artistică. Aflăm că mâne va pleca, dimpreună cu tatăl d-sale, de aici la Sibiu, Seliște etc. Îi dorim să aibă pretutindenți același frumos succes, ce l'a avut la noi.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 28 Iunie 1902.

H. Pomul verde: Löw, Dreghici, Bucuresci; Breckner, A.-Iulia; Vidéky, Szabó, Bagyik, Otmán, Mély, Gaul, Schinnouek, Rejtó, profesor, Budapesta.

H. Europa: Gálfy, Zabola, Ertl Baja; Leibowitz, D-na Hoffmann, Béráđ; Gheorghiu, Braun, Bucuresci; Kobser, Breslau; Radefi, Silistria; Herman, Dresia; Urban, Reiss, Freiwirth, Lux, Frankfurter, Viena; Tisch, Bittó, Stegmüller, Balázs, Iusom, Budapesta.

H. Bucuresci: Dr. Șenchea, Fágáras; Küry, Jaszakisér; Mețianu, protopop, Zérnești; Gräser, Dobrișin; Jonás, Bratter, Viena; Fischer, Nádor, Bruck, Bartha, Budapesta.

H. Orient: Goldbaum, Walmer, Bucuresci; Várdai, Budapesta.

H. Grand: Landau, Cs. St. Simon; Mantner, Arad; Löwenstein, Polacsek, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

câte-un articol de al d-sale pentru cetitorii Gazetei, ceea ce mi-a acordat cu plăcere.

La părintele învățător Mereș, dâna preotésă, o fostă elevă a asilului „Elena Dâna” din Bucuresci, ne ascepta cu un delicios prând.

* * *

De vr'o trei-spre-dece ani, locuitorii din Bod găsesc isvor de câștig la fabrica de zăhar, înființată pe acții în hotarul acestei comune. Peste 600 de muncitori lucréză la acésta fabrică, din cari mai bine de jumătate sunt Români. Unele familii lucréză cu mic cu mare, chiar și copii de câte 6—7 ani și câștigă, după cât pôte lucra: dela 30 cr. până la câte 1 fl. pe ȓi. — Se înțelege că în hotarul comunei se cultivă intensiv sfea necesară la fabricarea zăharului. Lucrătorii români au învățat cu ușurință și fôrte bine limba cehă, dela camaradii lor boemi și printre flăcăii din Bod se găsesc mai mulți cari vorbesc câte patru limbi.

Pecat, că odată cu limba cehă și-au însușit și unele viții, remarcate mai ales la tinéra generațiune și că odată cu

câștigul a întrat și luxul și pãrãsirea portului național. Flăcăii au început să umble în haine nemțesci și numai la biserică mai sunt ținuti, grație rigorosului control, de a se presenta în portul național. La femei de asemenea s'a introdus luxul esagerat, rêsboiele au început să fie pãrãsite și în locul trainiceii pânze românesce, au ajuns acum la onóre sdrențele de țerg.

Mi-s'a lungit éráși foiletonul și multe ași mai avé de scris. Mai relevéz însă totuși un lucru, care nu stă izolat în felul său, anume norocul, ce l'a făcut o fată de sas din Bod, care făcuse serviciu prin România și érna trecută s'a cununat aici cu un colonel pensionar din România. Asemenea casuri nu sunt rare, și este sciut, că deși nu tocmai prin căsătorie, dér în alt chip similar, tot o fată de sas din jurul Brașovului s'a procopsit destul de bine pe urma unui fost general român, care mai mult timp fusese și ministru de rêsboi.

Dela letea.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română ou premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăunăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizașunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebese esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză tôte cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din tôte țările locuite de Români, pe basa progreselor actuale ale științei și tehnicei agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru școlele poporale compusă de Teodor Roșu, învățator la școala principală română din Lăpușul Unguresc. Edișunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b. Porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acșunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă“. Ed. Ionescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru tôte iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Breșou. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrașuni în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiului. Prețul francoat 80 b.

Insoșirile de credit împreunate cu insoșiri de consum, de vânșdare, de viieri, ed lăptari etc. Indreptare practică pentru înfiinșarea și conducerea de astfel de insoșiri, d. F. W. Raiffeissen. Edișunea a V-a Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunei rom. de agricultură d'n comit. Sibiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negrușiu, profesor în Blășișu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negrușiu, e pe cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din pôme, de Gr. Haim, prof. Este o carte în care se dau explicașii și învățături amănunșite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin din felurite pôme. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„**Bucătăreșa nașională**“, carte de bucate a bucătăriei române, francese, germane și ungare. Felul bucatelor sunt în-

șirate tôte în ordine alfabetică după numele lor. Limbajul e ușor. Costă numai cor. 1.60 (plus 40 bani porto.)

„**Sfaturi de aur**“, pentru săteni români de tôte starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătășirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I. F. Negrușiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școlele poporale, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V. Păcășian. Peșul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cărți pentru comercianșii și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, de I. C. Panșu. O carte bună pentru a învășta cu ușurinșă contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondenșă comercială**“ de I. C. Panșu. Conține modele de circulare, scrisori de informașuni, recomanșașuni și acreditive; scrisori în comerșul cu mărfuri, comisiune și expediștiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea simplă, de I. C. Panșu. Acastă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panșu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple espliccate amănunșit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panșu. Tractăză principiile contabilitășii duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de corone ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.80
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.75
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hărtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.80
Losuri din 1860.	152.75
Acșii de-ale Băncei austro-ungară	15.80
Acșii de-ale Băncei ung. de credit.	695.—
Acșii de-ale Băncei austr. de credit.	175.—
Napoleondori	19.08
Mărci imperiale germane	117.25
London vista	239.95
Paris vista	95.32
Rente austr. 4% de corone	99.75
Note italiene.	94.—

Cursul pieșei Brașov.

Din 30 Iunie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român.	18.8	„	18.88
Napoleond'ori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble Rusesco	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Lire turcesco	21.40	„	21.50
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Abonamente la

„**Gazeta Transilvaniei**“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat senu lunare.

249,250	hrsz. ingatlanra	395 kor.	2565	hrsz. ingatlanra	50 kor.
338	„	25	2629	„	28
409	„	52	2742	„	24
510	„	20	2745, 2747	„	31
688	„	12	2751	„	27
807	„	24	2777	„	21
863	„	52	2923	„	10
949	„	8	3102/1	„	83
1116	„	12	3217, 3218	„	6
1429	„	10	4051	„	19
1985	„	26	4108	„	37
2013	„	5	4242	„	8
2019, 2024	„	42	4309	„	5
2033	„	18	4360, 4361	„	14
2055, 2056	„	38	4660	„	112
2139	„	13	4759	„	20
2460	„	17	4786	„	22
2487	„	27	koronában ezennel megállapított	„	20

kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi Julius hó 23-ik napján délelött 9 órakor Ludisor község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi április hó 24-ik napján.

A. kir. járásbíroság mint tlkönvvi hatóság.

1—1.(577)

Schimbare de local.

Am onórea a aduce la cunoșcinșa publicului, că începând

de **Sâmbătă 28 Iunie st. n. anul curent**
Farmacia mea „LA BISERICA ALBĂ“

din Tergul Inului nr. 32

se află în

strada Vămei nr. 8

din sus de Otetul „la Corónă.“

Rog pe onorașii mei mușterii a mă onora și pe viitor cu stimata D-lor încredere.

Cu tôte stima

FRANCISC KELLEMAN,
farmacist.

3-6

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maișu st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapeșta:

- I. Trenul mixt la óra 5:40 min. dimin.
- II. Tr. accel. (pește Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7:48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la órele 10:26 m. séra.

Dela Brașov la Bucureșci:

- I. Trenul de persóne la óra 3:55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5:5 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11:40 a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt. la óra 6— min. séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5:19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9:18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10:46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3:15 m. p. m.

Dela Brașov la Zérnesci (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9:2 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3:44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6:14 m. d. am.
- IV. Trenul mixt la óra 9:42 m. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5:19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3:15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapeșta la Brașov:

- I. Tren accel. la órele 5:7 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9:7 min séra.

Dela Bucureșci la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2:18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9:23 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7:49 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Tren accel. la órele 10:14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óre 8:25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3:20)
- II. Trenul de pers. la óra 1:53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5:17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6:50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8:54 dim.)

Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 7:02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1:12 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 8:18 m. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8:25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1:53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6:50 min. séra.
- IV. Tren mixt la óra 10:5 m. séra.

Sz. 4038—1902

ukvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jrbíroság, mint teleklönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy „Furnica“ fogarasi tak.pénztár végrehajthatónak Jaru Ávrám ludisori lakos végrehajthat szzenvedó elleni 467 korona tókekövetelés és járulékal iránti végrehajthati ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíroság) területén levő Jaru Ávrám, Lakatos Juon és Jaru Szávu tulajdonát lévő